

GŁOS POMORZA

Organ PPS na Pomorze północne, Warmię i Mazury

Rok 2

Grudziądz-Kwidzyna-Sztum-Malbork-Elbląg, sobota-niedziela, dnia 8-9 czerwca 1946 r.

Nr. 131

Święto Ludowe

Tegoroczne Święto Ludowe, obchodzone w odradzającej się Ojczyźnie, odbywa się pod nowymi hasłami. Pod hasłami utrwalenia i rozbudowy zdobyczy demokracji, wzmocnienia władzy ludu, utrzymania dla Polski granic zachodnich, dalszej walki z niedobitkami reakcji, wsteczności i sanacji w Polsce, sojuszu ze Związkiem Radzieckim i wszystkimi demokracjami świata.

Hasła te — to wspólny program wszystkich postępowych ludzi w Polsce, całej demokracji polskiej.

Dlatego też — Święto Ludowe, to dzień sojuszu robotniczo-chłopskiego, sojuszu, który jest podstawą naszej przysięgi potęgi i wielkości, ugruntowanej na platformie prawdziwej demokracji.

W dniu tym manifestują wszyscy: chłop, robotnicy, inteligencja, ludzie pracy od młota, od pluga, od pióra!

Robotnicze sztandary czerwone towarzyszą chłopskiemu sztandarowi zielonemu. Jest to znak wspólnoty, znak nieomijalnej woli kroczenia w jedności do nowego, niepodzielnego życia.

W tej wspólnej pracy i wspólnym wysiłku tworzymy nową Polskę Ludową, Polskę bez obszarników i karteli, Polskę chłopską i robotniczą.

Przeciwstawimy się obszarniczo-kapitalistycznej reakcji i nie pozwolimy na uzyskanie przez nich władzy, folwarków i fabryk.

Rok pracy nad odbudową kraju przekaże świat, że na dobrej drodze krocymy, że na mocnym fundamencie budujemy gmach nowej Ojczyzny, która będzie prawdziwą matką dla swych dzieci.

Polska wolna staje się matką dla wszystkich.

Rodzi się Polska Ludowa!
Wasze marzenia spełniły się! JW.

Łódzka wystawa przemysłu konfekcyjnego w Łodzi

Łódź, 8. 6. Centralny Zarząd przemysłu włókienniczego urządza w Łodzi dniach od 16 do 26 czerwca wielką łódzką wystawę wyrobów przemysłu konfekcyjnego. Największe fabryki konfekcyjne państwowe, jak również prywatne przedsiębiorstwa zgłosiły swój udział w wystawie. Wystawa zobrazuje całokształt osiągnięć przemysłu konfekcyjnego od wy-

Dekret o Radzie Szkół

Warszawa, 8. 6. — Dekretem z 6 maja br. ustalona została Rada Szkół wyższych. Zadaniem Rady szkół wyższych jest:

- 1. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem prawidłowego toku ich funkcjonowania;
- 2. Sprawowanie nadzoru nad pogłębieniem demokratycznego charakteru szkół wyższych.
- 3. Opinia o poprawie bytu materialnego młodzieży akademickiej.

Zagraniczni goście w Polsce

Warszawa, 8. 6. — Na terenie Polski bawi w tej chwili parę misji zagranicznych, mających różne cele pobytu na terenie Rzeczypospolitej.

Przebywająca w Krakowie misja wydziału byłych kombatantów przy francuskim ministerstwie sprawiedliwości, po przeprowadzeniu prac badawczych na terenie Niemiec, zapoznaje się z materiałem dokumentarnym, zabezpieczonym i opracowanym przez krakowską ko-

misję badania zbrodni niemieckich. Przy pomocy specjalnie sprowadzonych aparatów sfotografowano dokumenty, odnoszące się do losu więźniów obozu Oświęcim, Mauthausen, jak również więzienia wrocławskiego, gdzie przebywała również duża ilość Francuzów.

Misja ma na celu ustalenie losu tysięcy wywiezionych i zaginionych w kaźniach niemieckich obywateli francuskich. Prace jej posłużą za podstawę opraco-

wanego przez francuskie ministerstwo spraw wojskowych księgi p. t.: „Historia internowania i deportacji”.

Również w Krakowie bawi misja amerykańskiego Czerwonego Krzyża w składzie trzech osób, której towarzyszy delegat Ministerstwa Zdrowia.

Zabytki dawnej stolicy Polski zwiedzili delegaci radzieccy, przybyli do Polski na Kongres Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Artysta malarz prof. Smarinow nawiązał kontakt z plastykami krakowskimi i zwiedził Akademię Sztuk Pięknych, prof. Palladin wygłosił w Uniwersytecie Jagiellońskim odczyt z zakresu badań biologicznych.

Odbyło się również uroczyste zebranie przedstawicieli partii, związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i społecznych, którzy powitali gości radzieckich w imieniu społeczeństwa krakowskiego.

Kronika dyplomatyczna

Warszawa, 8. 6. — Wiceminister Spraw Zagr. Modzelewski przyjął w dniu 7 ambasadora ZSRR p. Lebediewa.

Minister Zdrowia dr Litwin przyjął ambasadora W. Brytanii. Celem wizyty było zapoznanie ambasadora W. Brytanii z techniką rozprawiania darów z Anglii z funduszu „pomoc Warszawie”.

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego przyjął charge d'affaires królestwa Szwecji. W toku rozmowy poruszono sprawę rewizyty przez min. Jendrychowskiego ministra handlu w Szwecji p. Myrdala.

Krótkie wiadomości z zagranicy

Paryż. — Na wtorkowym posiedzeniu zastępców ministrów spraw zagranicznych omawiano sprawę wolnej żeglugi na Dunaju.

Bruksela. — W Brukseli rozpoczął obrady VIII kongres belgijskiej partii komunistycznej. W przemówieniu inauguracyjnym przewodniczący zjazdu Julien Lahaut oświadczył, że partia liczy obecnie 100.000 członków.

Moskwa. — Agencja Tass donosi z Nankinu, że w Chinach utworzono ministerstwo obrony narodowej na miejsce istniejących poprzednio narodowej rady wojennej i ministerstwa wojny. Ministrem obrony narodowej został generał Pai Tsun Si.

Moskwa. — Agencja Tass donosi o aresztowaniu żony Quislinga, stwierdzając, że ciążą na niej szczególnie poważne zarzuty w związku z historią ostatnich dni istnienia reżimu quislingowskiego w Norwegii.

Waszyngton. — Po wręczeniu listów uwierzytelniających prezydentowi Trumanowi nowy ambasador radziecki w Waszyngtonie Mikołaj Nowikow udzielił wywiadu dziennikarzom, w którym oświadczył, że rząd radziecki uważa współpracę pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Związkiem Radzieckim za podstawę pokoju i dobrobytu świata.

Waszyngton. — Oficjalnie podano do wiadomości, że prezydent Truman przyjął rezygnację Edwarda Stettinusa ze stanowiska stałego delegata Stanów Zjednoczonych w ONZ.

Londyn. — Jak donosi z Ankarę agencja Reutersa, liczba zabitych podczas ostatniego trzęsienia ziemi we wschodniej Anatolii wynosi 400, podczas gdy 100 osób odniosło rany,

Druka emisja biletów skarbowych

Warszawa, 8. 6. — Ministerstwo Skarbu przystąpiło do drukowania biletów skarbowych drugiej emisji, które podobnie, jak bilety pierwszej emisji, wypuszczone zostaną w odcinkach po 1.000, 5.000, 10.000 i 50.000 złotych.

Dekret upoważniający ministra skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych opiewa na kwotę 3 miliardów złotych. Nowy papier wartościowy znalazł tak wielką popularność wśród społeczeństwa, że pierwsza emisja w wysokości

1 miliarda złotych została w krótkim czasie całkowicie wykupiona.

Również obecnie, mimo to, że bilety skarbowe drugiej emisji ukazały się na rynku dopiero w lipcu br., czwarta część emisji w sumie pół miliarda złotych została już pokryta w drodze przedpłat w Narodowym Banku Polskim. Popyt na taki papier jest zdrowym objawem u ludzi interesu, a przede wszystkim dowodzi normalizacji stosunków w dziedzinie obrotu pieniężnego w Polsce.

Nowy transport paczek z Ameryki

Gdańsk, 8. 6. — Do portu gdańskiego przybył statek amerykański, który przywiózł z Nowego Jorku m. in. 39.500 worków, zawierających około 200.000 paczek, przeznaczonych dla adresatów

polskich. Jest to największy z dotychczasowych transportów pocztowych paczek amerykańskich. Do przewozu tych paczek potrzeba będzie około 100 wagonów towarowych.

Odwołanie obchodu Święta Ludowego przez PSL

Warszawa, 8. 6. — Z kół PSL dowiadujemy się, że naczelne władze stronnictwa postanowiły w tym roku nie

urządzać obchodu święta ludowego w dniach 9 i 10 czerwca.

Zniszczenie wielkiej stoczni niemieckiej

Hamburg. — Brytyjskie władze okupacyjne dokończyły likwidacji największej stoczni niemieckiej, które pracowały w Hamburgu pod firmą „Voss & Blohm”. W stoczniach tych zbudowa-

ny został m. in. wielki pancernik niemiecki „Bismarck”. W przyszłości Niemcy nie będą już mogli nigdy korzystać z tych stoczni.

Pierwsze dostawy ziemniaków UNRRA

Gdynia, 8. 6. — Do Gdyni przybyły 2 statki norweskie, przywożąc każdy po 950 ton kartofli w ramach pomocy UNRRA.

Nowe pismo PSL

Warszawa, 8. 6. — W Warszawie ukazał się pierwszy numer pisma p. t. „Nowe Wyzwolenie”. Jest to pismo ludowe, społeczno-polityczne, wydawane

przez grupę członków Naczelnego Komitetu Wykonawczego i Rady Naczelnej PSL.

Pierwsza podróż „Daru Pomorza”

Gdynia, 15 czerwca r. statek szkolny „Dar Pomorza” wyrusza w swą pierwszą po wojnie podróż ćwiczebną z kadetami marynarki. Po przeprowadzonym już przeglądzie i drobnych naprawach statek jest gotów do drogi. Będzie to 10-ta z kolei podróż ćwicze-

czna. Trasa biegnie przez Kopenhagę, Kattegat, Skagerrak, Morze Półn., La Manche, porty angielskie, zatokę Biskajską, Casablankę, Gibraltar, Morze Śródziemne i Algier. Cała podróż z postojami potrwa 3 miesiące. Komendantem jest kapitan Gorazdowski.

Premier Giral o bombie atomowej

Mexico City. Jak wynika z oświadczenia premiera hiszpańskiego rządu republikańskiego, dr Jose Giral, Hiszpania jest w posiadaniu wszystkich elementów, które potrzebne są do fabrykacji bomby atomowej, łącznie z bogactwem minerałów, urządzenia-

mi elektrycznymi i sztabem fachowców. W maju 1945 r. do Hiszpanii przybyło 5 wybitnych fachowców niemieckich, których działalność nie może być kontrolowana przez ONZ, ponieważ Hiszpania nie jest członkiem tej organizacji — wyjaśnił dr Giral.

†

Dnia 7 czerwca 1946 r. o godz. 18 zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, mój drogi mąż, nasz kochany ojciec, teść i dziadek

ś. p.
Ignacy Wójcicki

w 65 roku życia, o czym donosi w głębokim smutku pograżona

RODZINA.
Grudziądz, w czerwcu 1946 r.
Legionów 3

Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek, dnia 11 bm. o godz. 7-ej w kościele św. Mikołaja. Pogrzeb odbędzie się w drugie Święto Zielonych Świąt o godz. 17 z kościoła.

Opiata za wywóz śmieci - Podatek od lokali

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości podaje do wiadomości że opłata za wywóz śmieci obliczona zostanie:

- a) od lokali mieszkalnych, w wysokości 20 procent czynszu miesięcznego z 1945 r., obliczonego na podstawie komornego przypadającego w miesiącu sierpniu 1939 r.,
- b) od lokali handlowych i przemysłowych, w wysokości 20 procent od czynszu brutto danego lokalu z roku 1945 podzielonego przez 12.

Podatek od lokali wynosi:

- 1) dla lokali mieszkalnych 100 proc.,
- 2) dla lokali użytkowych, zajmowanych przez podatników podatku obrotowego:

- a) jeżeli podatnik rozprawdza towary reglamentowane, 200 procent,
- b) w pozostałych przypadkach 600 proc. od podstawowego komornego z sierpnia 1939 r. (patrz Dz. U. R. P. Nr. 19 z 1946 r.)

Podatek od nieruchomości oblicza się od czynszu brutto z 1945 r., do 2.000 zł - 20 proc., powyżej 30 procent.

Dodatek na odbudowę szkół odpada.

Władysław
KRZYK
OSTATECZNY
Broniewski

SPÓŁDZIELNIA - WYDAWNICZA - WIEŻA

ZGUBIONO torebkę z dokumentami na nezwisko Piutowska Anna, ul. Paderewskiego 49. Uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem.

Tartak Państwowy
Grudziądz-Tuszewo
dzierzawca Wł. Majkowski
Telefon 1088

przyjmuje:
wszelkie kłose iglaste i liściaste do przetarcia na warunkach bardzo dogodnych. Tartak nastawiony specjalnie na przetarcie dla odbudowy wsi i miasta. Na życzenie klientów przeciera się na poczekaniu. Wszelkie odpadki jak okorki, opoły i trociny w każdej ilości do nabycia po cenach umiarkowanych.

Artykuły gospodarstwa domowego

- Emalia
- Fajans
- Szkoło
- Sita
- Cynk

i części rowerowe
poleca w wielkim wyborze
Kazimierz Okonek
SZTUM, ul. Mickiewicza 20a

Zakład
szewsko-cholewkarski

wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres obuwnictwa i cholewkarsstwa

M. JANIEC
KWIDZYN, ŚRODKOWA 29

Swoim Odbiorcom i Znajomym
zycze
Wesołych i szczęśliwych
ZIELONYCH ŚWIĄT
St. Czajkowski
Skład szczołek i przyborów techn.-gospodarczych
GRUDZIĄDZ - Groblowa 20

Szanownej Klienteli i Znajomym
WESOŁYCH ZIELONYCH ŚWIĄT!

zyczy
Koncesjonowany Zakład Elektrotechniczny
Henryk Brzeziński
Grudziądz Małogroblowa
Telefon 15-33.

Szanownej Klienteli i Kolegom
Wesołych Zielonych Świąt
zyczy
T. Suwalski
Starszy Cechu Rzeźnicko-wędliniarskiego
Grudziądz - Steniewicza 4

Szanownej Klienteli przesyłam
Życzenia Świąteczne
Stolarska budowl, mebli
pod Zarządkiem Państwowym
Grudziądz - Rybacka 6

Nowo utworzony
Zakład fryzjerski
przy ul. Pańskiej 10
przesyła P.T. Klienteli i znajomym
Życzenia Świąteczne
Bracia Dorau.

Warsztaty kołodziejsko-kowalskie
Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 4/6
wykonują wszelkie prace wchodzące w zakres kowalstwa i kołodziejstwa
Równocześnie przesyłają
ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

Szanownej Klienteli i Znajomym
przesyła życzenia
Wesołych Zielonych Świąt
Zakład rzeźnicki
Władysław Stankiewicz
mistrz rzeźnicki
Grudziądz, ulica Długa

Wszystkim moim Znajomym i Sympatykom zyczy
Wesołych Zielonych Świąt
Franciszek Lewiński
gospodarz
Restauracja „Pod Pocztą” - Tel. 15-59

TRUMNY
w wielkim wyborze
poleca
Największy Zakład Pogrzebowy
St. Lewandowski
Grudziądz - Groblowa 20

Po przerwie 6-cio letniej wznowiłem moją firmę
Antoni Mączkowski
Sprzedaż art. żelaznych i narzędzi
ul. Toruńska 15 (lokale biurowe)
Staraniem moim będzie jak dawniej od 1923 r. tak i nadal służyć mojej Szan. Klienteli fachową i solidną obsługą

Szkoło okienne

Wszelkie prace szklarskie oraz oprawę obrazów wykonuje fachowo
Zakład Szklarski
Leon Kawałkowski
Grudziądz, ul. Mickiewicza 18

Grudziądzka Spółdzielnia Spożyców
w Grudziądzu - ul. Toruńska 6
kupi

wagi decymalne i uchyłne

Maszyny i narzędzia rolnicze

poleca
Powiatowa Spółdzielnia Roln.-Handlowa
„Samopomoc Chłopska”
w Grudziądzu
Biura: ul. M. Focha 12 - Tel. 1170 i 1171

Porcelana
Szkoło stołowe
Sprzęty kuchenne
Wielki wybór - Solidna obsługa

W. KUCHARSKI
GRUDZIĄDZ - Długa 3
Rok zał. 1912

FUTRA

galanterie, wszelkie przeróbki futrzane

wykonuje
ZAKŁAD KUŚNIERSKI
Kazimierz Olszewski
GRUDZIĄDZ, Groblowa 5

„Pogoń”

Przedsiębiorstwo Ochrony Mienia
Spółdz. z odpow. udział.
Przyjmujemy strzeżenie fabryk, magazynów, składnic, sklepów i domów instytucji państwowych, spółdzielczych i prywatnych.
Centrala Bydgoszcz - Dworcowa 31, II - Tel. 33-16
Filia Grudziądz, Klasztorna 6

Wytwórnia Wędlin

poleca
wszelkie wyroby wędliniarskie
C. Kierzkowski
Grudziądz, Mickiewicza 50

Szanownej Klienteli

zyczy

„Wesołych Świąt”

Pracownia obuwia
Sztum, Reja 2

M. Cyngott
Sklep spożywczy
Sztum, Mickiewicza 14
zyczy
swoim Klientom

„Wesołych Świąt”

Bar Obywatelski

J. RATAJ
Sztum

przesyła swoim

Bywalcom i Sympatykom

„Wesołych Świąt”

RESTAURACJA pod „DĘBEM”
Władysław Czecholiński
Sztum, Reja 2

zyczy

Swoim Gościom

Wesołych Zielonych Świąt

Mojej Szanownej Klienteli i Znajomym
zyczy

Wesołych Zielonych Świąt

Kawiarnia „Podlasianka”
w Sztumie

Warsztaty samochodowe
M. Szymański i T. Ziolkowski
Sztum, ul. Jagiello 28

wykonują
wszelkie prace wchodzące w zakres samochodowy, motocyklowy i ślusarsko-mechaniczny oraz
garażowanie samochodów

Warsztaty ślusarsko-mechaniczne i kowalskie
EICH LEON, SZTUM, Mickiewicza 46
wykonują wszelkie prace w zakresie ślusarskim
Maszyny rolnicze i prace kowalskie

W pierwszą bolesną rocznicę naszego przedwczesnie zgasłego ukochanego syna
Sp. Zygmunta Wesołowskiego
 odprawi się w sobotę, dnia 15. 6. 46 r. o godz. 7 we Farze żałobna msza św., na którą krewnych i przyjaciół zaprasza
RODZINA

W pierwszą rocznicę tragicznej śmierci najdroższego, jedynego synka i mojego kochanego bratka
Sp. Eugeniusza Czesława Rosickiego
 odprawiona zostanie msza św. żałobna w środę, dnia 12 czerwca rb., o godzinie 7.30 w kościele św. Krzyża, o czym zawiadomiam krewnych i znajomych — w aieutulonym żalu pozostała
MATKA I SIOSTRZYCZKA
 Grudziądz, ul. Bydgoska 25b.
 Okropny ból i smutek serce toczy, iż nie ujrza Go więcej nasze oczy. Lecz na krótki czas Bóg zabrał Go nam, gdyż wkrótce wszyscy spotkamy się tam.

OGŁOSZENIE

Z powodu przebudowy drogi na drodze Powiatowej RADZYN-ZIELNOWO, droga ta jest aż do odwołania dla ruchu kołowego zamknięta. Objazd do Radzyna przez Dębinię—Plemięta—Nowy Dwór, z Radzyna do Zielnowa, przez Nowy Dwór—Plemięta—Dębinię.

Kierownik Pow. Zarządu Drogowego
 w. z. St. Deska

Deski, szalówki
 kantówki, drągi
 koryta glazurowane
 smar do wozów
 gwoździe budowlane
 szkło okienne
 betonit - uszczelniacz
 karbolinum
 smołę drzewną
 cepię szamotową
 zaprawę szamotową
 trzcinę, kredę, asfalt
 pape dachową
 smołę destylowaną
 lepnik smolowcowy
 gudron, wapno
 świeży cement
wagonowo i ze składu
Zygmunt Stanek
 Hurt i składnica nr 205
 Centrali Materiałów Budowlanych
 w Grudziądzu, Mickiewicza 23
 Telefon nr 1320
 W organizacji
 Oddział w Brodnicy
 ul. Podgórna 12

**Pokost
 emalie
 farby, lakiery
 i kit do okien**
 poleca najtaniej
„SYNTO-LAK”
 Leon Formaniewicz
 Grudziądz, ul. Toruńska nr. 25

Wszelkie rodzaje
**rozsadków, warzyw
 i kwiatów**
 poleca
OGRODNICTWO J. KOŚCIŃSKI
 Sztum, Mickiewicza 48

Szanownej Klienteli i Znajomym
 przesyła życzenia
Wesołych Zielonych Świąt!
Piekarnia Parowa
 Jan Kołodziejczak
 GRUDZIĄDZ — Groblowa 7

Wydawca: Komitet P. P. S. Grudziądz.
 Adres Redakcji: Grudziądz, Małogrobowa 2.
 Telefony: Administracja 1215,
 Redakcja 1319,
 Dyrektor drukarni 1310.

Szanownej Klienteli

przesyła życzenia

„Wesołych Zielonych Świąt”

Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Cukierniczego
 podległe Ministerstwu Aprop. i Handlu
 Rejon Północny w Bydgoszczy
 Sklep nr 4 w Grudziądzu

Grudziądzka Spółdzielnia „Auto-Transport”

z odpowiedzialnością udziałami

w Grudziądzu - ul. Pierackiego 5-11

Telefony: Dworzec autobusowy nr 1308, garaże nr 1566

Jako jedyne koncesjonowane przez Min. Komunikacji przedsiębiorstwo przewozowe — dokonuje przewozu towarów i osób pojazdami mechanicznymi.

Obsługuje stale następujące linie autobusowe:

Grudziądz - Chełmno - Świecie - Bydgoszcz

Grudziądz — Radzyn — Wąbrzeźno

Grudziądz - Łasin - Nowemiasto - Lubawa -
 Ostróda - Olsztyn

Uskutecznia przewóz towarów o pełnych ładunkach i drobnicowo.

Na życzenie ubezpiecza towary od kradzieży, uszkodzenia i ognia

Załatwia Inkasę za przewożone towary.

Wynajmuje autobusy do wycieczek w dni świąteczne.

Zakład rzeźbiarski i trumien

Wykonanie prac od najwykwintniejszych do najskromniejszych.

Wykonanie solidne Ceny przystępne

K. Majewski - Grudziądz

ulica Toruńska nr 20

Szanownym Kolegom i Znajomym
WESOŁYCH ZIELONYCH ŚWIAŁ!
 „Ziemianka”

Grudziądz — Ogrodowa 3

Biegła
stenotypistkę

poszukuje się od zaraz na dogodnych warunkach. Podanie z życiorysem należy kierować do

Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”
 Łasin — tel. 13

Dr med. Leon Butkiewicz
 specjalista chorób nosa, gardła i uszu
 obecnie zamieszkuje w Toruniu,
 ulica Łazienna nr 30
 Przyjmuje od godz. 12 do 16-tej (1070)

SZKŁO

Oprawę obrazów

wykonuje fachowo

Szklarnia

L. Kawalkowski

Grudziądz, Mickiewicza 18

CENY OGŁOSZEŃ: Drobne za wyraz 8 zł., dla poszukujących pracy i rodzin 3 zł. Tłusty druk 100% drożej. Zwykle za tekstem 12 zł. za 1 mm jednołamowy, w tekście 20 zł. za 1 mm jednołamowy. Nekrologi 8 zł. za 1 mm jednoł. Komunikaty organizacyjnej zawodowych i społ. (w tekście) 2 zł. za wyraz. Za terminowe ogłoszenie nie przyjmuje się odpowiedzialności. Abonament miesięczny 30,— zł.

SPRZEDAM pokój stołowy, dywan 2½×3¼ dobrze utrzymany oraz wynajmę pokój umeblowany. Zgł. pod nr. 148. (879)

SPRZEDAM SKLEP kolonialno-spożywczy, towarem i umeblowanym 3 pokojowym mieszkanem przy głównej ulicy w Grudziądzu. Wiadomość pod nr. 147. (869)

CENTRYFUGA (Alfa-Laval), mało używana sprzedam. Oferty pod nr. 142. (882)

KLACZ zarodową, półkwi angielskiej sprzedam, względnie zamienię na konia robocze. Jankowski Franciszek Szywałd, gm. Łasin. (877)

OWCE hodowlane (fagnięta), rasy wybitnie wełnistej, korzystnie do nabycia. — Zgł. K. Pydo, Płachawy, stacja kol. Gorzuchowo, pow. Chełmno. (883)

WYDZIERŻAWIĘ łąki. — Wedlikowski, Nowawieś. (875)

KUPIĘ rower męski. Nadgórna 67, m. 4. (887)

KUPIĘ olej wrzecionowy, kamień mydlany, klej stolarski. Szutkowski, Szkolna 1, m. 4.

KUPIĘ opony i detki do traktora oraz opony i detki samochodowe. Smeja, Sobieskiego nr. 7. (878)

KUPUJĘ skóry surowe i włosienie. — Jan Fracz, Aleja 6 Marca 5. (871)

KUPIĘ motor do motocykla DKW 2,5 konia w dobrym stanie. Smeja, Sobieskiego 7.

NABIAŁ I OWOCE kupuje stale Edw. Fonrobert, sklep spożywczy, Grudziądz, ulica Mickiewicza nr. 29. (1973)

ROBOTNIKA DO KONI i dziewczynę do prac rolnych potrzebuje Jankowski Franciszek, Szywałd, gm. Łasin. (877)

SEKRETARKA potrzebna do szkoły. Zgłoszenia: Gimnazjum Krawieckie, Grudziądz, ul. Curie-Skłodowskiej 19, w godz. od 9—12.

POSZUKUJĘ posady technika budowl. z długoletnią praktyką w budownictwie i tartaku. Zgł. pod nr. 149. (881)

BUCHALTERA - EKSPEDIENTA poszukuje Młyn Daszkowo, pow. Grudziądz. (885)

UNIEWAŻNIAM zgubione: legitymację służbową, zaświadczenie stałe, tymczasową legitymację ubezpieczeniową i kartę opałową na nazwisko Wiczyński Czesław, Grudziądz. Sąd Okręgowy. (874)

UNIEWAŻNIAM zaświadczenie stałe, Bronisław Ekert, ul. Groblowa 18. (872)

KWIDZYN

KUPIEC rutynowany z branży żelaznej i wszelkiej galanterii potrzebny od zaraz. — Zgłoszenia przyjmuje Pow. Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Kwidzynie. (2405)

UNIEWAŻNIAM kartę rozpoznawczą RKU, świadectwo ogrodnicze i zameldowanie na nazwisko Skierski Józef zam. Kwidzyn, ul. Piastowska nr. 28. (2403)

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną wystawioną przez RKU Grudziądz, Borowski Mieczysław, Kwidzyn, Kościuszki 20.

SZTUM

POSZUKUJEMY OD ZARAZ pomocnika mleczarskiego lub ucznia, który już pracował w Mleczarni oraz księżkową. — Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza, Sztum, woj. Gdańskie. (899)

ELBLĄG

UNIEWAŻNIAM legitymację służbową, wydaną przez Zarząd Miejski Elbląg, zaświadczenie rehabilitacji, odcinek zameldowania, karty żywnościowe od stycznia do czerwca na nazwisko Maciejczyk Fryderyk, Elbląg, ul. Wysoka 15. (2413)

UNIEWAŻNIAM kartę ewakacyjną, wydaną w Radomiu na nazwisko Niewierowski Stanisław, Elbląg, Marii Konopnickiej nr. 10.

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną R. K. U. Elbląg, zezwolenie na mieszkanie, zaświadczenie pracy ze Straży Pożarnej, metrykę urodzenia i legitymację Związku Zawodowego, odcinek zameldowania na nazwisko Secomski Czesław Franciszek, Elbląg, ulica Różana nr. 19. (2413)

UNIEWAŻNIAM dowód osobisty, odcinek zameldowania, metrykę urodzenia, papiery ślubne na nazwisko Kotłowska Halina z domu Konopko, Elbląg, 3 Maja 99. (2413)

Redaguje Kolegium. — Sekretariat czynny od godz. 8—16-tej. — Redaktor naczy. przyjmuje od godz. 11—12. — Nadesłanych napisów Redakcja nie zwraca. — Artykuły nadesłane, a nie zamów. nie będą honorowane.

ŚWIAT KOBIECY

dodatek „Głosu Pomorza“ dla kobiet

Rok I

Grudniadz, niedziela 9 czerwca 1946

Nr. 10

Kobieta - Polka w głosowaniu ludowym

Przebrzmiały echa okrutnej wojny! I tak jak ucichły walki na frontach, tak w duszach naszych czas koi rany, które los wojny zadał nam bezlitośnie.

Otarłszy łzy, zabraliśmy się najszczerzej i pełni zapału do twórczej pracy odbudowy zniszczonego kraju.

I dziś, kiedy sięgniemy myślą wstecz, z dumą możemy powiedzieć, że zrobiliśmy wiele. Uczucie zadowolenia z sumiennie spełnianych obowiązków i fakt, że praca nasza jest owocną, nie upoważnia nas przecież do spoczęcia na laurach. Przeciwnie! Z podwójnym zapałem kontynuujemy ją w dalszym ciągu.

Kobieta, stojąca na jednym szczeblu uprawnień z mężczyzną, bierze w

pięknej tej pracy żywy udział, bierze udział w obecnym życiu we wszystkich jego przejawach politycznych, społecznych i gospodarczych w Państwie i na równi z mężczyzną jest w nich zorientowana i zaangażowana.

Staliśmy przed głosowaniem ludowym. Każda kobieta - Polka wie, za jaką cenę zdobyliśmy wolność, jak bardzo winniśmy ją cenić. Dlatego świetlaną mając na uwadze przyszłość naszego narodu i dobro przyszłych pokoleń w głosowaniu ludowym odpowie trzykrotnie „tak”, które to oznacza dążenie do pokoju wewnętrznego, do twórczej pracy w atmosferze solidarności obywatelskiej pełnej demokracji politycznej, społecznej i gospodarczej.

zdrowia. Jak więc państwo powinno odciążyć masy kobiece?

Pierwszym krokiem do tego jest przede wszystkim rozwijająca się spółdzielczość. Tworzenie spółdzielni handlowych umożliwia dokonywanie zakupów taniej i na jednym miejscu. Powstawanie spółdzielni mieszkaniowych jest wielkim krokiem naprzód w organizowaniu gospodarstwa domowego. Możliwość stworzenia wspólnych kuchni i pralni, sąsiedzka pomoc w opiece nad małymi dziećmi w żłobkach ułatwią prowadzenie domu. Utrzymywanie spółdzielczych stołówek przy zakładach pracy rozwiązuje sprawę gotowania obiadu w bezdzietnych pracujących rodzinach. Stołówki powinny sprzedawać również obiady po niskiej cenie dla dzieci lub niepracujących członków rodziny, gdy głównym żywicielem rodziny jest kobieta. Obowiązkiem państwa jest ułatwienie kobiecie gospodarowania przez elektryfikację i gazyfikację kraju. Technicy i inżynierowie powinni poświęcić nieco uwagi wynalazczości w dziedzinie ułatwienia pracy domowej przez obmyślenie narzędzi i przyrządów gospodarskich. Zadaniem Ligi Kobiet powinno być powołanie do życia istniejącego przed wojną Instytutu Gospodarstwa Domowego, który unowocześnił i znormalizował w znacznej mierze polskie gospodarstwo kobiece przed wojną, a na polu tym w porównaniu z zachodem wiele nam jeszcze pozostało do zrobienia.

Kobieta w demokratycznym państwie

Na skutek zmian powojennych w życiu i ustroju państwowym, sytuacja kobiety dzisiejszej uległa po prostu z dnia na dzień ogromnej i radykalnej zmianie. Jeszcze dwa pokolenia wstecz domeną pracy kobiety był wyłącznie dom i rodzina. Jednostki zaledwie wylamywały się spod tego utartego obyczaju i, nie bez trudu częstokroć torując sobie drogę, szły na uniwersytety, rozpoczynały pracę samodzielnie, brały czynny udział w życiu społecznym, naukowym czy artystycznym. Przed wojną 1939 roku kształcenie kobiet stało się dość powszechne, ale zdobycie wyższego czy po prostu samodzielnego stanowiska było tak utrudnione, a praca kobiet o tyle gorzej płatna, że w wielu środowiskach ciągle zamążpójście było uważane za najbardziej pożądaną karierę, a liczba kobiet, ograniczających się do życia domowego i rodzinnego, była bardzo wielka. Wojna sprawiła na tym polu radykalną zmianę. Dzisiejsza kobieta musi pracować, bo na jej barkach na równi z mężczyzną spoczywa ciężar utrzymania rodziny. A ileż jest wypadków, gdy tego mężczyzny zabrakło, i kobieta pozostała sama w obliczu obowiązku wychowania dzieci!

W społeczeństwie demokratycznym równouprawnienie kobiet stało się nakazem konieczności życiowej. Dzięki nowemu ustrojowi kobieta ma równe prawa z mężczyzną, równe możliwości zarobkowe, otwarte drzwi

do wykształcenia i wiedzy, takie same jak mężczyzna prawo do zajęcia każdego stanowiska, do którego ją upoważniają zdolności i wykształcenie. Ale za tymi prawami, któreśmy zyskały, muszą nastąpić jeszcze pewne zmiany.

Nasz system gospodarki domowej jest przestarzały. Domowe gospodarstwo indywidualne, jakie było i jest u nas jedynym właściwym sposobem prowadzenia domu, wymaga wielkiej pracy ze strony kobiety i niemal nieustannej jej troski i obecności. Jeszcze wychowanie dzieci łatwiej przetrząść na osoby obce, zapisując dziecko do przedszkola i szkoły, oddając je na półkolonie czy do internatu, wysyłając w lecie na obozy pod fachową opiekę. Po wychowaniu dziecka do lat 4, matka zyskuje dużą od niego niezależność, jeśli oczywiście jej w takim stopniu potrzebuje. Ale gospodarstwo domowe w naszych warunkach nie przestawało obciążać kobiety. Konieczność przygotowania codziennego odżywienia, zrobienia zakupów, sprzątnięcia mieszkania, prania i naprawiania bielizny spoczywała i spoczywa dotąd na kobiecie. Z obowiązku tego kobiety nie potrafią się wyzwolić, jeżeli państwo im w tym nie pomoże. A zmiana na tym polu, to pałający nakaz chwili, gdyż kobieta, pracująca zawodowo nie może być w tak wysokim stopniu absorbowana przez dom, bez uszczerbku dla jej pracy, obowiązków domowych i

Dopiero gdy te ułatwienia w życiu codziennym nastąpią, kobieta dzisiejsza odczuje naprawdę poprawę swego położenia, jaką jej daje państwo demokratyczne. Bo dziś obciążenie pracą mas kobiecych jest wielkie. Równouprawnienie w tych warunkach pozostaje martwą literą. Musimy dążyć do koniecznych zmian. Na nas, pokoleniu obecnym, leży obowiązek przeprowadzenia tych niezbędnych zmian dla dobra całego społeczeństwa. Dążymy do rozwoju spółdzielczości, do rozkwitu samopomocy kobiecej w ramach organizacji, do intensywnej elektryfikacji i gazyfikacji kraju, do postawienia gospodarstwa domowego na jak najwyższym poziomie przez wynalazczość w tym kierunku, rozwój techniki i dobrobytu mas pracujących. A wprowadzenie naszych postulatów w życie od nas tylko zależy.

Co każda matka wiedzieć powinna

2. Sztuczne karmienie

Przy sztucznym karmieniu niemowląt musimy posłużyć się mlekiem krowim. Tymczasem mleko krowie już w składzie swym nie jest zupełnie odpowiednie dla dziecka, a przytem z konieczności gotowane, a więc pozbawione w dużej części witamin, zaczynów i ciał odpornościowych, w dodatku w naszych warunkach zawsze jest zanieczyszczone bardzo dużą ilością zarazków. Musimy zatem przy karmieniu dziecka mlekiem zwracać baczną uwagę na czystość mleka.

O ile zmuszeni jesteśmy dawać dziecku mleko krowie, pamiętajmy, że należy je natychmiast po przyniesieniu do domu zagotować, utrzymywać wrzące nie dłużej jak 3 minuty i jaknajwyżej po ugotowaniu ochłodzić np. pod bieżącą wodą. W ten sposób zabijamy większość zarazków w mleku.

Mleko należy przechowywać w zimnym miejscu — w zimie za oknem, w cieplej porze roku w zimnej, często zmienianej wodzie w najchłodniejszym miejscu mieszkania, zawsze przykryte przed muchami.

Przy sporządzaniu posiłku dla dziecka musimy przestrzegać bezwzględnej czystości rąk, naczyń, butelek, smoczków. Odróżnione butelki trzymać w zimnej wodzie, przed użyciem wyparzyć, często gotować. Smoczek po użyciu trzeba czysto obmyć, a przed użyciem wyparzyć.

Noworodek w pierwszej dobie życia nie je. Można mu dać tylko trochę przygotowanej wody. Następnie zapotrzebowanie jego z każdym dniem wzrasta, począwszy od 60—70 gr dziennie aż do 600 gr od dziesiątego do czternastego dnia życia. Ilość ta wystarcza mu przez pierwsze tygodnie.

Mieszankę sporządzamy z równych ilości mleka i kleiku, słodząc ją jedną łyżeczką cukru na każde 100 gr. Kleik gotujemy, biorąc jedną pełną stołową łyżkę płatków owsianych na pół litra wody, gotując około jednej godziny, uzupełniając wodą przegotowaną do objętości pół litra. Następnie przecedzamy tę mieszankę przez gęste sito.

Po sześciu tygodniach życia dajemy niemowlęciu sześć razy dziennie po 120 gr mieszanki, a po dwóch miesiącach mieszankę, w której jest dwa razy tyle mleka co kleiku (kleik gotujemy gęsty, dwie łyżki stołowe owsianki i przecieramy go). Porcje dziecka stopniowo wzrastają i po trzech miesiącach życia dochodzą do 150 gr sześć razy dziennie, a przy pięciu karmieniach o 180 gr. Dależ karmienie przeprowadzamy tak, jak u dziecka karmionego piersią z tym, że o jeden miesiąc wcześniej podajemy soki, zapki jarzynowe i jarzyny. U każdego sztucznie karmionego dziecka konieczne jest podawanie tranu, albo witaminę przedwskrzywicznej.

O ile nie możemy całkowicie pokryć zapotrzebowania dziecka pokarmem matki, stosujemy karmienie mieszane, to znaczy, uzupełniając brakujące ilości pokarmu mieszankami. Takie karmienie, umiejętnie przeprowadzone, prawie dorównuje karmieniu piersią.

O ile mieszkamy w mieście, w którym są poradnie dla matek, korzystajmy z ich pomocy, poddając nasze dzieci stałej kontroli lekarskiej, gdyż ogólnie podać można tylko zarys odżywienia, lekarz zaś może indywidualnie zalecić wskazówki najbardziej odpowiednie dla organizmu każdego dziecka.

Higiena i zdrowie

Owoce konserwują urodę kobiecą

Higiena letnich miesięcy obejmuje najróżnorodniejsze dziedziny życia. A więc: odżywianie, ubranie, dostosowanie do sezonu sposób spędzania dni pracy i wypoczynku, wykorzystanie wszystkiego, co daje nam sezon letni, zarówno z punktu widzenia przyjemności, jak i pożytku dla organizmu i systemu nerwowego, który trzeba uzbroić w dostateczną ilość sił żywotnych na długie miesiące szarzyzny nadchodzących sezonów.

Odżywianie w okresie obfitującym w owoce, jarzyny, powinno mieć przede wszystkim na celu dostarczenie organizmowi ludzkiemu składników, jakich jest pozbawiony w zimie. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę fakt, że wartość odżywcza świeżych jarzyn, w szczególności tych wystawionych na dobroczynne działanie słońca, które zawierają wskutek tego większy procent mineralnych składników, niż jarzyny znajdujące się w ziemi, za wyłączeniem marchwi, przerasta tysiącrotnie wartość odżywcze jarzyn i owoców przechowywanych w spiżarniach i piwnicach.

Poza tym obfitość płodów natury daje nam jeszcze możliwość skreślenia z listy jadłospisów tych pokarmów, których nadużywanie zatrzuwa organizm i powoduje cały szereg dotkliwych chronicznych niedomagań.

Podstawowa zmiana i urozmaicenie jadłospisu — to nie tylko sprawa podniebienia. Główną wartość takiego racjonalnego systemu odżywiania jest dopomożenie organizmowi do odrodzenia się, odciążenia go z nagromadzonych trucizn, powstają-

cych w organizmie na skutek nadmiernego spożywania białka zwierzęcego, podniecenie sprawnej przemiany materii.

Jarstwo, jako poruszające jedną z najważniejszych spraw życia codziennego, bo sprawę odżywiania, z którą nie tylko zdrowie nasze, ale i długość życia naszego są związane, już oddawna wzbudziło szersze zainteresowanie ogółu.

Nie tylko prasa codzienna dosyć miejsca na szpaltach swych jarstwu poświęca, ale prawie we wszystkich językach europejskich wydawane są specjalne piśmnia jarstwie, a w Anglii, Francji, Szwajcarii, w Stanach Zjednoczonych, potworzyły się całe towarzystwa mające na celu rozpowszechnianie tego zbawiennego w swych skutkach dla zdrowia sposobu żywienia się.

Od chwili odkrycia znaczenia witamin — doniosłość wartości kalorycznej (ciepłkowej) pokarmów dla organizmu uległa obniżeniu; bo choć mięso jest więcej spożywane od jarzyn i owoców, jednak możemy żyć, nie jedząc nic prócz naturalnych płodów ziemi i doskonale się w zdrowiu utrzymywać.

Nawet ścisłe głodówki mogą być dobrze i dłużej znoszone przez człowieka, jeżeli w tym czasie wypija dziennie dwie, trzy szklanki wody z sokiem z cytryny, pomarańczy lub marchwi, zawierających witaminę.

Ułożenie przeto, odpowiedniego spisu jarzyn z wyszczególnieniem mineralnych składników w nich zawartych, ułatwi zestawienie jadłospisu.

Pielegnujmy recel

„Pokaż mi swe ręce, a powiem ci, kim jesteś” — możnaby powiedzieć.

Nie każda z kobiet przynosi z sobą na świat piękny kształt rąk, ale każda może przy starannej pielęgnacji mieć ręce gładkie i wyglądające estetycznie. Przeciwnie — ręka, choćby najpiękniejsza w linii, ale zaniedbana, z paznokciami zarosłymi skórka, z pasmami „żałoby” pod paznokciami, choćby pokrytymi szkarłatnym lakierem, budzi odrazę.

Musimy więc dbać o ręce. O skórę i o paznokcie. Stałe pielęgnowanie rąk polega przede wszystkim na utrzymywaniu ich w stanie nieskazitelnej czystości. Myć musimy ręce jak najczęściej, przed i po każdym jedzeniu, po powrocie z pracy lub z miasta, przed snem.

Myjmy ręce w ciepłej wodzie, niezbyt twarą szczoteczką, przetłuszczonym mydłem. Stałe natłuszczajmy ręce, a osiągniemy gładki i miękki naskórek. Po każdorazowym myciu, a zwłaszcza koniecznie przed snem — wcierajmy krem w jeszcze wilgotne ręce. Jednym z najlepszych środków domowej pielęgnacji rąk jest mieszanka gliceryny, amoniaku, wody kolońskiej i kwasu cytrynowego.

Paznokcie według wymagań estetyki powinny mieć kształt migdałów, nigdy zaś długich szponów, które kapeczą właścicielkę, uniemożliwiają pracę domową, grę na instrumentach muzycznych czy pisanie na maszynie. Małym dzieciom należy obcinać paznokcie zupełnie krótko, bo często się drapia, wywołując przez to ranki i wrzodzianki, które mogą się po tym roznieść po całym ciele.

Paznokcie ulegają różnym chorobom samoistnym, lub są sprawdzianem chorób ogólnych. Tak np. u chorych na rozedmę płuc i duszność końce palców przybierają często kształt pałeczki. Przy chorobach płucnych, połączonych z kaszlem, występują na paznokciach podłużne rowki.

Bardzo często paznokcie stają się kruche przy cierpieniach układu nerwowego lub miękną przy cierpieniach kobiecych i anemii. Natomiast białe plamki na paznokciach — t. zw. „kwitnienie”, wywołane są po prostu przedostawaniem się powietrza między komórki paznokcia.

Jeśli nawet nie robimy cotygodniowego manicuru, powinniśmy po każdym myciu usuwać końcem pilnika brud z pod paznokci i odsuwać systematycznie narastającą skórkę, najlepiej przez mokry ręcznik.

Gdy paznokcie matowieją i kruszeją, zaprzestajmy na pewien czas pokrywania ich lakierem. Posypmy je proszkiem do paznokci i pocierajmy poduszeczką z irchy aż do otrzymania pożytku. (Możemy też taką poduszeczkę sporządzić z flaneli).

Dodać należy, że stałe używanie lakieru w ogóle po pewnym czasie wysusza paznokcie. Paznokcie suche, miękkie, łamliwe należy stale natłuszczać, początkowo codziennie, później co 2—3 dni (najlepiej gorącą oliwą).

Gdy zdarzy się nam uderzyć czymś ciężkim w paznokcie lub przytłuc go we drzwiach, mimo bólu zróbmy sobie natchmiast zimny okład i uciskajmy paznokcie dość długo, aby zapobiec skrzepowi krwi.

Bardzo dobrze wpływa na paznokcie masowanie ich. Polega ono poprostu na ruchu rotacyjnym dużego palca na każdym paznokciu po kolei, dziesięć razy w prawo i tyleż w lewo.

Przy manicurze dezynfekujemy narzędzia, wycierając je spirytusem.

Pielęgnowanie roślin na balkonie

Posadzone na wiosnę rośliny wymagają jednak jeszcze i dalszej opieki, tępienia szkodników i zapobiegania chorobom. Rośliny balkonowe w dużych miastach mają zazwyczaj nieszczególne warunki bytowania i tylko przy dużym staraniu mogą się rozwijać pomyślnie, stanowiąc prawdziwą ozdobę. Ponieważ kurz i sadze tamują możliwość oddychania, pokrywając liście powłoką, nie dopuszczającą powietrza, należy rośliny często i starannie skrapiać, najlepiej pod wieczór, kiedy silna operacja słoneczna już ustąpiła. Należy przy tym uważać czy zwykłe skrapianie okazuje się dostateczne, zdarza się bowiem dość często, że kurz na roślinie formuje z wodą zasychające na liściach błoto, które jest jeszcze gorsze od kurzu, a na domiar złego oszpeca roślinę. Ilość wody użytej do spryskiwania musi być dostateczna do zupełnego obmycia liści, w razie gdyby spryskiwanie nie wystarczyło, należy rośliny zmywać.

Ponieważ ziemia w korytkach balkonowych bywa często nieodpowiednia, kupiona z przejezdnej fery albo dawno niezmięnięta, należy dbać o jej zasilenie. W składkach ogrodniczych i drogeriach sprzedają specjalne nawozy z odpowiednimi przepisami, dobrze także oddziaływa maczka kostna lub maczka z krwi. W domach gdzie na obiad dają dużo mięsa można do podlewania użyć różowej wody po jego epukaniu, kości zaś wygotowane wypalić pod blachą, a gdy staną się lekkie i dźwięczą przy opukiwaniu, utłuc i posypać nimi ziemię. Nawożenia kupnymi nawozami nie należy stosować nadmiernie, zwłaszcza przy cenniejszych doniczkowych roślinach, bo można je wysilić i przepalić.

Ziemię na powierzchni, dla ułatwienia dostępu powietrza należy od czasu do czasu wzruszać patyczkiem.

Żeby balkon utrzymać w ładnym stanie i zbytnio nie wyczerpywać roślin, należy wszelkie nadpsute liście czy okwitające kwiaty, natychmiast usuwać.

Choroby i szkodniki roślin

Przemarznienie rośliny nie jest właściwie chorobą, ale raczej wypadkiem, musi być jednak traktowane jak choroba. O ile jest znaczne, o ratunku nie ma mowy, w małym stopniu występujące, daje się czasem wyleczyć. Pierwszym warunkiem jest powolne rozmrażanie. Rośliny nie wolno ani zabrać nagle do pokoju po zmarznieniu w nocy, ani będącej na powietrzu wystawiać na silne działanie słońca, trzeba je osłonić papierem, który należy utrzymywać w ciągu całego dnia w stanie mokrym. Jeżeli po kilku dniach roślina zdradza powrót do zdrowia, można osłony usunąć, jeżeli nie zdradza poprawy, nic z niej prawdopodobnie nie będzie. Na skutek wyjątkowo w tym roku zimnej wiosny, zdarzyły się dość często takie przemarznienia roślin wcześniej wysadzonych, jeżeli do tej pory nie odżyły, należy je zmienić na inne.

Częstym powodem marnienia roślin w doniczkach, a zwłaszcza w korytkach jest nadgrywanie korzeni, wywołane nieumiejętnym podlewaniem, jeżeli korytko nie ma pod warstwą ziemi podłoża zdrenowanego, woda stale dolewana powoduje wkrótce gnicie, to też podlewać należy jednorazowo obficie, a następnie wyczekać, aż ziemia dobrze podeschnie.

Z chorób napastujących rośliny, częstą przypadłością jest rdza, występująca na liściach w postaci zielonych punkcików, które stopniowo czerwienią i czernieją. Skoro je tylko zauważymy, należy liście nią dotknięte natychmiast obciąć i spalić, żeby nie szerzył zarazy. Rdza występuje bardzo często na różach, roślinę dotkniętą cierpieniem należy skropić roztworem siarczanu miedzi z wapnem. Przy słabym wystąpieniu choroby, wystarczy roztwór półprocentowy, w razie silniejszego opanowania rośliny można dać jednoprocetowy.

Mączna rosa, okrywająca jakby mąką rośliny, daje się dość łatwo usuwać przez posypanie mąką siarką. Do tego zabiegu wybieramy dzień słoneczny, ponieważ właśnie pod wpływem działania słońca z siarki wyzwała się kwas siarkowy, niszczący zarzę.

Z częściej spotykanych szkodników znajdujemy w ziemi doniczkowej i korytkach balkonowych dżdżownice i drobne robaczki, które należy wytruć, podlewając ziemię odwarem z liści orzecha włoskiego albo wiórków quassii.

Małe sprężyste drutowce trzeba usuwać mechanicznie. Najlepiej wkopać w ziemię na głębokość mniej więcej 3 — 4 cm kilka plasterków marchwi lub buraka i po kilku dniach wraz z drutowcami, które się tam

zbiórą usunąć, zakładając dopóty nowe, dopóki będzie potrzeba.

Mszyce, zwłaszcza wełniste są wielką plagą dla roślin, skoro je tylko zauważymy, należy rośliny spryskiwać wodą z szarym mydłem.

Pajęczki czarny i czerwony są niebezpiecznymi szkodnikami, które jednak giną po spryskiwaniu odwarem tytoniowo - mydlanym.

Tarczyce należy przede wszystkim zdejmować po prostu z liści, potem spryskiwać roztworem mydła tytoniowego.

Należy zaznaczyć, że roztwór mydła tytoniowego jest jednym z najlepszych środków pomagających w wielu wypadkach i na inne pasożyty i zarazy.

10 przykazań jedzenia

Jak, w jakich warunkach jemy, ma bodaj większe znaczenie dla naszego zdrowia, zadowolenia i samopoczucia, niż co jemy.

Dlatego powinniśmy stać zachowywać parę niezbędnych przepisów higieny jedzenia.

1. Jadać powinno się, o ile możliwości, oddychając świeżym powietrzem, które działa pobudzająco na apetyt. W zimie, pokój jadalny musi być wywietrzony, latem powinno się jadać wprost na powietrzu (na tarasie). Widok nieba, słońca, zieleni, kwiatów działa pobudzająco na wyobraźnię i apetyt. Pamiętajmy przecież wszyscy, jakiego uczucia niesmaku doznajemy, wchodząc do dusznej jadalni, pełnej zapachu potraw. Odechciwa nam się jeść, choćbyśmy byli przed chwilą jak najbardziej głodni. Z drugiej strony przypomnijmy sobie, jak dopisuje nam zawsze apetyt na wycieczkach.

2. Nie należy jeść potraw zbyt gorących, ani zbyt zimnych. A jak wiele osób żyła wielkimi haustami gorącą herbatę, lub — co gorzej — zupę, która dłużej utrzymuje wysoką temperaturę?! Nie ma nic szkodliwego! Zimne potrawy powodują katar żołądka, gorące — poza tym, że niszczą emalię zębów i rozluźniają ich osadę — prowadzą często do ostrych zaburzeń żołądka, a nawet do owrzodzenia kiszek.

3. Potrawy powinny być apetycznie podane na czystym obrusie i talerzach, przystrojone, jeśli można, listkiem sałaty, gałązką pietruszki, ćwiartką jajka itp., by nęciły nie tylko żołądek lecz i oko. Pamiętajmy, że tylko zjedzona z apetytem, smacznie przyrządzona i ładnie podana potrawa, idzie nam na zdrowie. Ma to tak ważne znaczenie, że zdarzały się wypadki, iż potrawy brudno, nieapetycznie przyrządzone i niechlujnie podane wywoływały niestrawność, a nawet zatrucie organizmu.

4. Potrawy należy długo i dokładnie gryźć! Pamiętajmy, że żołądek zębów nie ma i musi trawić godzinami pokarmy nieopryżnione. Słynny minister angielski Gladstone twierdził, że doszedł do podeszłego wieku tylko dzięki temu, że każdy kęs jedzenia żuł 32 razy!...

5. Nie jadać zbyt słoń! Powoduje to anemię i otyłość. Sól bowiem przenika żywą tkankę (podobnie jak przy pakowaniu — w martwą), i wyrugowuje oraz nie dopuszcza do krwi innych odżywczych składników.

6. Jeść tylko dotąd, aż doznamy uczucia nasycenia, nigdy więcej!

7. Nie zmuszać się do jedzenia, gdy nie mamy apetytu, tylko dlatego, że nadeszła pora posiłku. Lepiej ją przepuścić. Organizm sam najlepiej reguluje apetytem swoje potrzeby.

8. Nie pić po tłustych potrawach!

9. W ogóle starać się nie pić podczas jedzenia, a dopiero w kwadrans później, bo wszelkie płyny rozpuszczają sok trawienne i rozpychają niepotrzebnie żołądek.

10. Po jedzeniu nie rzucać się natychmiast do pracy, zwłaszcza ruchowej. Najzdrowiej jest położyć się lub wygotować kąpiel, albo też powoli się przechadzać. Jest to niezbędny warunek należytego strawienia posiłku i zachowujemy go, choćby nam się do pracy spieszyło.

Wreszcie przepis dodatkowy: wystrzeż się podczas jedzenia wszelkie myśli i rozmowy o interesach, a zwłaszcza o kłopotach! Humor i pogodny nastrój, to najlepsza przyprawa zdrowotna naszych posiłków.

Londyn konkuruje z Paryżem

Dotychczas domy krawieckie skrapowane były ograniczeniami w dostawach materiałów, których lwią część szła na użytek armii, lub wyrób był dozwolony jedynie w małych ilościach, wreszcie względami oszczędnościowymi, których słuszności nikt nie mógł zaprzeczyć.

Przepisy te w odniesieniu do handlu na rynku wewnętrznym (nie dotyczy to eksportu) będą w znacznej mierze uchylone, tak, że rysownicy mody będą narazie mogli puścić wodzę fantazji. Jeżeli artysta jest skrapowany, nawet koniecznymi przepisami, które nie pozwalają mu na wcielenie w życie jego pomysłów, musi z czasem cierpieć na wyjąłowanie.

W Londynie rozwijają się liczne niewielkie galanterie bardzo pomysłowe. Ci wytwórcy dodatków mody podobni są do paryskich rzemieślników, którzy czynili Paryż tak interesującym przed wojną i niezawodnie będą to czynili dalej. Pracują często w domu, z mało nymi pomocnikami, zużytkowując wszelki materiał, jaki im przyjdzie do głowy. Ci chałupnicy są zasadniczym uzupełnieniem przemysłu konfekcyjnego i podnoszą jakość mody angielskiej.

Brytyjacy rysownicy mody domagają się zastosowania niektórych materiałów wynalezionych przez uczonych w czasie wojny i nadających się na suknie kobiece. W razie wprowadzenia tych nowości, kobiety stracą głowę. Jest np. tkanina zbliżona do atlasu, nazwana przez techników „fotoluminescent”. Świeci w ciemności upiornym światłem podobnie jak fosforyzowana tarcza zegarka. Używana była przez lotników do pokrywania w nocy wiosel do lądowania. Jakież to możliwości przedstawia dla szulczy par lub dla tych, co zamierzają uciec!

Tkaniny robione z materiałów, używanych w podzwrotnikowych strefach wojennych, dają rysownikom mody niezwykłe możliwości. Jeden z materiałów,

używanych przez lotnictwo angielskie dla ochrony przed insektami, niewątpliwie rozpowszechni się na ubrania biurowe, gdyż plamy z tłuszczu, atramentu itp. można zmyć wilgotną szmatką.

Nadto istnieje bawełna ani przędzona ani tkana: surowe włókno wiąże się przy pomocy chemicznych środków. W istocie uczeni w przyszłości będą mieli więcej do czynienia z modą kobiecą, czy męską, aniżeli rysownicy. Ci ostatni będą musieli stosować swe pomysły do tego, co wyjdzie z probówki. Jedno jest pewne: Anglicy z narodu, który w pewnych sezonach ubierał się szaro, przejdą na barwne i błyszczące odzienie. Może to nawet oddziaływać na ożywienie psychiki jednostek.

Mycie i czyszczenie naczyń kuchennych

Przy zmywaniu i czyszczeniu naczyń kuchennych należy zwracać baczną uwagę na kolejność i sposób, w jaki zmywamy i czyszcimy naczynia. Przy układaniu naczyń kierować się należy stopniem ich zabrudzenia oraz materiałem, z jakiego naczynie jest zrobione, aby przez użycie nieodpowiedniego środka nie zniszczyć go.

Układanie naczyń można zamknąć w pewien stały schemat, od którego będą tylko nieznaczne odchylenia: 1. Szkło (szklanki, kompotierki, kieliszki). 2. Porcelana (talerze, półmiski, salaterki). 3. Sztućce stołowe. 4. Naczynia emaliowane i gliniane (miski i talerze). 5. Przedmioty drewniane (deski, wałki, łyżki). 6. Sztućce kuchenne. 7. Garnki aluminiowe i emaliowane (blachy do pieczenia, patelnie).

1. **Szkło.** Naczynia szklane myje się ręką, bez zmywaka w wodzie z rozpuszczonym szarym mydłem i od razu bez płókania wyciera się szybko suchą, cienką ściereczką. Z karafki osad usuwa się przy pomocy skompek od jaj, piasku.

2. **Porcelanę** myje się w wodzie mydlanej zmywką cienką, lnianą lub specjalną szcztótką — płóczy się w gorącej wodzie i wyciera cienką, lnianą ściereczką.

3. **Sztućce stołowe**, oprócz mycia wymagają czyszczenia. Sztućce tańsze z różnych stopów czyścić trzeba prawie codziennie, srebro rzadziej. Do czyszczenia sztućców z różnych stopów używa się sidolu. Po

oczyszczeniu należy umyć i spłókać je w gorącej wodzie, ponieważ sidol pozostawia bardzo niemiły zapach. Do srebra sidolu używać nie należy, stosuje się tu papkę z kredy i spirytusu, lub kredy i wody, — czyści się galgankiem, potem flanelką.

4. **Naczynia emaliowane i gliniane** myje się tak jak porcelanę.

5. **Przedmioty drewniane** myje się przy pomocy ostrej szcztótki ryżowej w wodzie mydlanej. Bardziej zabrudzone szoruje się szarym mydłem i piaskiem. Przedmiotów drewnianych nie należy nigdy suszyć na piecu, ponieważ się paca.

6. **Sztućce kuchenne** czyści się codziennie. Do czyszczenia używa się bądź czystołu, bądź przesianego popiołu lub specjalnej gumki do metali. Czyści się również korkiem.

7. **Garnki emaliowane i aluminiowe.** Myje się tak jak inne naczynia w wodzie z szarym mydłem. Garnków aluminiowych nie należy czyścić czystołem, a jedynie gliną rozrobioną octem lub specjalnym mydłem i zmywaczkiem z siatki metalowej. Po oplókaniu w gorącej wodzie można ich już nie wycierać, tylko obsuszyć na płycie kuchennej.

8. **Patelnie aluminiowe** czyści się tak jak garnki z tegoż materiału. Patelnie żelazne oraz blachy — czystołem lub przesianym popiołem.

Dobłą paszę dla kur

Wszelkiego drobia w ogóle stanowią nasiona chwastów, oddzielone przy czyszczeniu zboża, jeśli się je podda uprzedniemu skielkowaniu. Często się praktykuje w gospodarstwach, że śmieci spod młynka wynoszą gdzieś na podwórzu lub, co gorzej jeszcze, do łupy kompostowej lub na gnój, z którym zostają wywiezione na pole. Nasiona chwastów bardzo długo zachowują żywotność i siłę kiełkowania, a dostawczy się nawet po dłuższym czasie na rolę, przyczyniają się do jej zachwaszczenia. Nawet nasiona spożyte przez wróble i inne ptactwo na podwórzu pozostają zwykle niestrawione i dostają się na rolę. Można temu zapobiec, zbierając wszelkie takie nasionka, które można następnie doskonale zużytkować. W tym celu rozpyłamy stare blaszki i aby wywołać kiełkowanie się je niezbyt grubą warstwą w jakichkolwiek płaskich naczyniach lub na nie kropi się wodą i stawia w miejscu ogrzanym, najlepiej gdzieś w kuchni koło pieca. Po trzech lub czterech dniach nasiona zazwyczaj skielkują i wtedy stają się dobrym i zdrowym pokarmem, szczególnie dla kur noszących się. Nie zapominajmy o zielonej paszy dla kur w zimie.

Jest to prawie koniecznym warunkiem dobrej nieśności. Odpadki warzyw z kuch-

ni, drobno posiekane: marchew, kapusta, buraki, parzone plewy i paprochy z siana, domieszane do gotowanych ziemniaków są wielkim przysmakiem dla kur i wydatnie pomnażają ilość jaj.

ODZWYCZAJANIE KUR OD ZJADANIA JAJ.

Bardzo niemiłym naworem dla gospodyni jest zjadanie jaj przez kury. Aby je od tego odzwyczaić trzeba przygotować kilka jajek napełnionych żywicznym lepem zrobionym w następujący sposób: 100 części żywicy, 3 części oleju lnianego, 16 części spirytusu rozpuszcza się na ogniu, przy czym trzeba uważać, aby spirytus się nie zapalił i najlepiej dodać go po rozpuszczeniu żywicy z olejem i zdjęciu naczynia z ognia. Kilka jajek, opróżnionych za pomocą niewielkiego otworu, napełniamy tą płynną masą, a otwór jaja zalepiamy gipsem, same zaś jaja starannie myjemy i podkładamy w gniazda. Kury rzucają się na jaja, ale pochwywszy masę i zalepiwszy nią dziób, szybko odzwyczajają się od zębego nagołu. Jest to środek wypróbowany i zalecamy go wszystkim hodowcom.

Przestrogi dla kąpiących się

1. Nie wchodzić zgrzany do zimnej wody. Kąpiel powietrzna i chłodzenie ciała, zastosowane przed wejściem do wody, stwarzają jakby przejście między ciepłotą wody a ciepłotą ciała.

2. Nie wchodzić do wody z pełnym żądkiem.

3. Nie stój w wodzie, ale wykonuj ciągłe ruchy, by pociągnąć do równomiernej pracy nie tylko wszystkie mięśnie, ale także serce i płuca i w ten sposób osiągnąć dla zdrowia jak największe korzyści.

4. Nie wskakuj nigdy do niezanej się wody. Często znajdują się w niej pnie drzew lub inne większe przedmioty, na które wskakiwać może być rzeczą wielce niebezpieczną.

5. Unikaj przemęczenia przez długotrwałe pływanie. Bez prawidłowego i systematycznego treningu można łatwo osłabić serce.

6. Nie pozostawaj w wodzie tak długo, aż cię opanuje uczucie zimna. Zbyt silne ochłodzenie ciała jest szkodliwe i wywołuje może t. zw. choroby z przeziębienia.

7. Gdy po kąpielu nie można ususzyć ciała w słońcu, wycieraj je mocno za pomocą grubego ręcznika.

8. Kąpiel jest wtedy skuteczna, jeżeli po wyjściu z wody występuje przyjemne uczucie ciepła. Gdy kto zanadto, po krótkiej nawet kąpielu, marznie, zrobi lepiej, jeżeli zaniecha zimnej kąpeli i zasięgnie porady lekarza.

Rośliny konieczne dla organizmu ludzkiego

1. **Fosfor** — konieczny, dla ludzi prowadzących czynny tryb życia, znajduje się w następujących jarzynach: kapusta, ogórki, kalafior, brukselka, cebula, rzodkiewka i w żółtkach.

2. **Jod** — zapewnia żywotność, wpływając na zachowanie urody. Mamy duży wybór jarzyn z tym nieocenionym składnikiem: szpinak, karczochy, grzyby, buraki, cebula, z owoców — gruszki i truskawki.

3. **Żelazo** — ważne dla funkcji przewodu pokarmowego. Do jarzyn i owoców zawierających żelazo należą: kapusta biała, i czerwona, szpinak, buraki, ogórki, marchew, cebula, maliny, wiśnie, winogrona, oraz żółtka.

4. **Potasowe składniki** — są niezbędne dla organizmu kobiecego. Znajdujemy je w jarzynach jak: pomidory, buraki, szparagi, szpinak, oliwki oraz w owocach — truskawkach, melonie, brzoskwinia.

5. **Siarka** — oczyszcza organizm. Wpływa dodatkowo na osoby skłonne do reumatyzmu oraz chorób skórnych. Włączając do jadłospisu potrawy, zawierające siarkę, czynimy nasz organizm odporny na poprzednio wymienione choroby. Do potraw, w których znajduje się siarka, należą: ryby, biały ser, ryż, pszenica, żyto, surowe żółtka — z jarzyn: selery, soczewica, groch, pomidory oraz owoce — orzechy włoskie i migdały.

6. **Sole magnezjowe** oprócz skłonności przeczyszczających, zabezpieczają od zatrucia przewód pokarmowy i kieliszki, są konieczne dla mięśni i ścięgien. Sole te znajdują się: w cytrynach, wiśniach, brzoskwinia, agrestie, orzechach włoskich, oraz w jarzynach jak: szparagi, szpinak, rzodkiew — pszenica i żółtka również zawierają w sobie duży procent soli magnezjowych.

AGREST DO CIASTEK

Uczyścić i przebrać niedojrzały agrest, sparzyć gorącą wodą, odcedzić, przelozyc w syrop zrobiony z 1/8 kg cukru na szklankę wody, smarzyć powoli, aż zmieknie, po ostudzeniu osaczyć z soku, nakładać na ciastka krótko przed podaniem, żeby nie zwilgotniały.